

злочинністю, феномені, який виник з появою нового планетарного порядку після холодної війни.

У дослідженні піднімається проблема "кримінальної еліти", розглядаються шляхи її появи та існування. Наводиться приклад Сільвіо Берлусконі, який з молодого міланського будівельного спеціаліста перетворився на найбагатшого чоловіка Італії. В Італії народилось і поняття "мафіозної буржуазії". Французькі та італійські кримінологи констатували, що злочинний світ ніколи не існував окремо від еліти, а завжди жив поряд з нею. У найбільш високопоставлених осіб не випадкові, а постійні, систематичні зв'язки зі злочинним середовищем.

Завершуючи дослідження, автори роблять висновок, що при аналізі злочинності важливо не тільки використовувати кримінологію, а й уміти виділяти факти й окремі деталі. Потрібно не тільки вивчати прояви злочинності, але слід не виключати людей, які її

породжують. Злочинність XXI століття характеризується синтезом кримінології, геополітики, геоeкономіки і стратегії.

У своєму дослідженні автори вміло використовують як наукові джерела праці відомих на Заході вчених, так і конкретну слідчу та судову практику, матеріали засобів масової інформації.

Треба висловити велику подяку доктору юридичних наук, професору О.Є. Користіну за доведення цього дослідження до юридичної спільноти України, його вдалий переклад, літературне та юридико-термінологічне редагування.

*Корнієнко М.В.,
доктор юридичних наук, професор,
перший проректор Дніпропетровського
гуманітарного університету*

УДК 343.12:343.985

РЕЦЕНЗІЯ НА МОНОГРАФІЮ ТАРАСЕНКА РУСЛАНА ВЛАДИСЛАВОВИЧА " БЕЗПЕКА УЧАСНИКІВ КРИМІНАЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА: КРИМІНАЛЬНІ ПРОЦЕСУАЛЬНІ ТА ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВІ ОСНОВИ "

Криволапчук В. О.

Монографія Р.В. Тарасенка є глибоким і вельми актуальним науковим дослідженням, яке виділяється новизною, теоретичною та практичною важливістю. Серед основоположних висновків, які визначає в роботі автор, слід погодитись з тим, що існує потреба не тільки в змістовному вдосконаленні правових засад забезпечення безпеки учасників кримінального судочинства, а й у реформуванні практичної діяльності органів внутрішніх справ, зокрема підрозділів судової міліції.

Необхідно зауважити, що Р.В. Тарасенком тема монографічного дослідження розглянута в новому ракурсі. Цілі і завдання проведеного автором дослідження, його зміст полягає в розгляді сутності, процесуальному значенні питання забезпечення безпеки учасників кримінального судочинства.

У роботі використано діалектичний метод наукового пізнання для визначення забезпечення безпеки учасників кримінального судочинства як окремого об'єкту в загальній структурі діяльності судових і правоохоронних органів, в усій його багатогранності та взаємозв'язках із кримінальним процесуальним, оперативно-розшуковим, кримінальним, кримінально-виконавчим та адміністративним правом. Це дало автору рецензованої монографії можливість об'єктивно оцінити сучасний стан кримінальної процесуальної та оперативно-розшукової діяльності із забезпечення безпеки. Також під час дослідження автор використовує концептуально-порівняльний, системно-структурний, аналітико-синтетичний, програмно-цільовий, історико-соціальний, статистичний, соціологічний, евристичний та інші методи дослідження. Усі вони були використані для визначення сутності забезпечення безпеки учасників кримінального судочинства, концептуалізації кримінальної процесуальної регламентації зазначеної діяльності.

Монографія, що рецензується, базується на новітніх

теоретико-методологічних і концептуальних підходах, що стосуються проблем забезпечення безпеки учасників кримінального судочинства в сучасному українському законодавстві.

У роботі вперше на монографічному рівні розроблено концепцію, згідно з якою забезпечення безпеки учасників кримінального судочинства являє собою окрему підсистему кримінального судочинства та поетапний процес, кожна стадія якого характеризуються наявністю безпосередніх завдань, відповідним колом суб'єктів і процесуальними документами; визначено понятійний апарат, кримінальна процесуальна природа забезпечення безпеки. Автором науково обґрунтована необхідність кримінальної процесуальної регламентації забезпечення безпеки учасників кримінального судочинства шляхом унесення доповнень до КПК стосовно переліку заходів безпеки, суб'єктів забезпечення безпеки, порядку (процедури) прийняття рішення про застосування й скасування заходів, оскарження таких рішень, прав і обов'язків учасників кримінального провадження та інших суміжних питань.

Безсумнівною перевагою роботи є класифікація заходів безпеки залежно від характеру загрози безпеці учасникам кримінального процесу, ступеня доступності інформації про учасника для обвинувачених (сторони захисту) та громадськості, строків проведення заходів і характеру змін у житті учасника. Р.В. Тарасенком викладено кримінальні процесуальні та організаційно-тактичні основи застосування заходів, спрямованих на забезпечення конфіденційності відомостей про учасників процесу, охорону їхнього життя, здоров'я, житла та майна, переселення в інше місце проживання.

Уперше в теорії розкрито організаційні засади використання можливостей ОРД як найбільш дієвого засобу забезпечення безпеки учасників кримінального

© В.О. Криволапчук, 2015

Рецензії. Повідомлення. Інформація

судочинства при отриманні та перевірці первинних відомостей про існуючу небезпеку учасникам кримінального судочинства, при попередженні протиправних дій щодо учасників процесу, при документуванні зазначених протиправних дій, а також при здійсненні окремих заходів безпеки, передбачених законом. Ґрунтовно досліджені організаційно-правові аспекти та перспективи використання оперативно-технічних засобів щодо забезпечення безпеки учасників кримінального судочинства з метою попередження протиправних дій і з метою негласної фіксації протиправних намірів фігурантів, які намагаються чинити вплив на них.

Структура роботи представляється оптимальною, що дозволила автору повною мірою розкрити зміст основних проблем, які виникають у зв'язку із забезпеченням безпеки учасників кримінального судочинства. Віддаючи належне своїм попередникам-ученим, автор рецензованої монографії вірно зазначає, що до сьогодні було відсутнє комплексне дослідження проблем, пов'язаних із забезпеченням безпеки учасників кримінального судочинства.

У висновку відзначимо, що монографію Тарасенка Руслана Владиславовича "Безпека учасників кримінального судочинства: кримінальні процесуальні та оперативно-розшукові основи" відрізняє докладність і переконливість викладу, великий науковий апарат, у ній містяться важливі наукові висновки, лише частина яких відзначена нами.

За своєю структурою, змістом, обсягом і кваліфікаційним рівнем монографія "Безпека учасників кримінального судочинства: кримінальні процесуальні та оперативно-розшукові основи" відповідає вимогам до опублікованої монографії, що подається на здобуття наукового ступеня доктора наук, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 17.10.2012 № 1112, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 2 листопада 2012 р. за № 1851/22163.

Ураховуючи викладене, монографія Тарасенка Руслана Владиславовича "Безпека учасників кримінального судочинства: кримінальні процесуальні та оперативно-розшукові основи" може бути рекомендована для використання в практичній діяльності органів внутрішніх справ України, а також при підготовці слухачів і курсантів вищих навчальних закладів МВС України.

*Криволапчук В.О.
доктор юридичних наук, доцент,
перший заступник начальника
Державного науково-дослідного
інституту МВС України*